భాగ్యేందిర

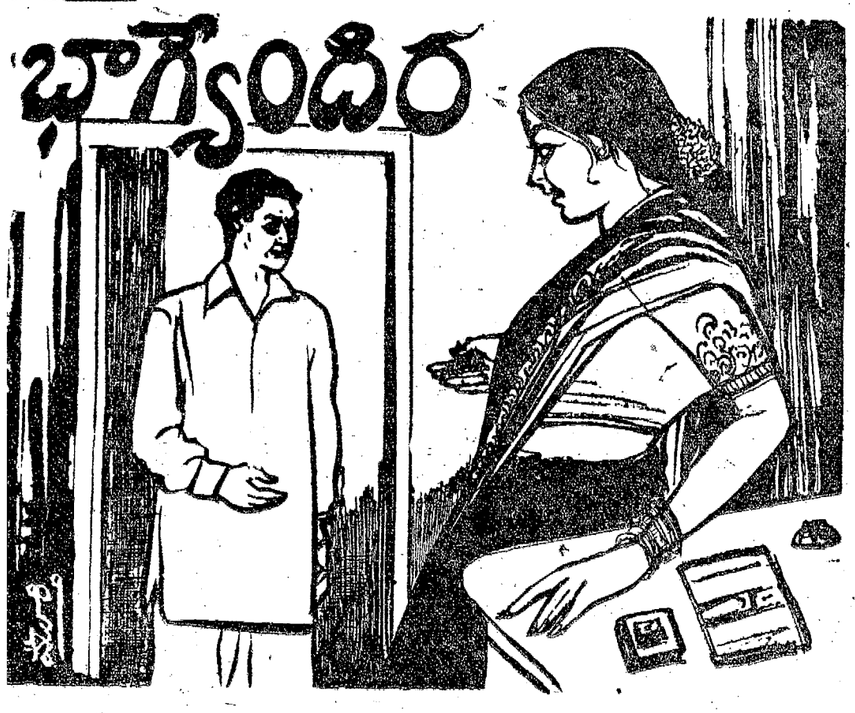

త్రిలోచనాయి నాలుగోపారానికొచ్చాడు. వున్నా లన్నాడు. బట్టలన్నాడు. రెండో అమ్మాయి పొదర్లూ పిబ్బన్లూ గొను అంది. దండెపీ లివర్‌క్యూర్లు, గ్రేవుపాటర్లూ అంది. పిల్లందరి కోరికలూ తీర్చలేని దేవుడు కైటభాలు.

చిన్న సుమస్వాగతీలో, దాలిచాని జీతంతో కడుపునుపుతున్న కైటభారికి పైన వచ్చే మాటూ లేపే లేవు.

తన అర్ధాంగికి తనవాళ్లు పెట్టనవి, బాళ్ల బాళ్లు పెట్టనవి కొన్ని వగలుండేవి. అవన్నీ పంగళగిరివారి వగల కొట్లోకి వడిచేశాయి. అవి అమ్ముతున్నప్పుడల్లా కైటభారి అను కుంటూండేవాడు—ఇలా ఎంతకాలం వస్తువు అమ్ముకుంటూ జీవనం గడపడం అని. ఎప్పటికీ ఈ నుడుల కడలినుండి బయటపడ్డం అని.

ఉన్న వస్తువులన్నీ అమ్ముకున్న తర్వాత, ఇక అమ్మడానికి వస్తువులే లేకపోతే? ధర్మరాజులాగ భార్యను ...హారపారా! ఇట్టి దురాలోచనలు తన కెందుకు తట్టుతున్నాయి? 'ఆనోభద్రాః క్రతవో యన్తు విశ్వతః' అనే వేదవాక్యం స్ఫురించింది. 'విశ్వం నలుదెసల నుండి శుభాలొచ్చుగే వచ్చుగాక' అనుకున్నాడు. మంచి ఆలోచనలు రావాలనుకున్నంతమాత్రాన అవి వచ్చేస్తాయా? అది వట్టి ఆకాంక్ష మాత్రమే. సుఖవంతంగా చిరకాలం ఎట్టి పాపాపాపములూ లేక జీవించమని మానవ వధూవరుల్ని పెళ్ళిపెద్దలందరూ ఆశీర్వదించారంటే—అది ఆ పెద్దల అంకాక్ష మాత్రమే. అలా ఆశీర్వదించబడిన వధూవరులలో పైధవ్యం అనుభవిస్తున్న వధువులు లేరా? భార్యాహీనులైన వరులు లేరా? లేక, విడి ఆకులపై సంతకాలు చేసినవారు లేరా? అయితే, అంతమాత్రాన, వివాహ సమయంలో విడికి కురిసిన దీవెనల విరులు వాడిపోయి రట్లేనా?

కాని, భవిష్యత్తును గురించి అవసరంగా ఆలోచనలు పెట్టుకుని వర్తమానాన్ని వ్యర్థం వుచ్చడం ఎందుకు? అని మనసు సమాధాన పరచేది కైటభారికి.

భార్య శ్రవణాలకు గల జాంకాల విమ్మని ఆడగాలనుకున్నాడు కైటభారి. ఇంతకుముందు ఆమెకుగల గొలుసులూ గాజులూ పట్టాణాలా అడిగినప్పుడు తీవ్రమైన ప్రతిఘటన ఎదుర్కొనేవాడు. ఉభయులకూ వాగ్యుద్ధం అయిన తరువాత, ఎట్టకేలకు విలాగో సమసుకుంటూ ఇచ్చేది వగలు. ఈ వాగ్యుద్ధాలు స్మరించగానే ఇక భార్యను ఏమీ అడగకూడదనుకున్నాడు, కైటభారి. ఆపేమ ద్వారా తనకు ప్రభుత్వం ఇచ్చే అప్పులేవైనా దొరుకుతాయా అని ఆలోచించుకున్నాడు. ప్రావిడెంటుఫండు నుండి ఎంత ఎక్కువ ఋణం యిస్తారో అంతా వుచ్చేసుకున్నాడు. ప్రభుత్వోద్యోగుల సహకారసంఘ విక్రయశాలలో, ఏదైనా అదనుకి దినుసులు తెచ్చుకుందికని, ప్రభుత్వం ఇచ్చే క్రెడిట్‌కార్డులు కూడా పొందాడు. పండగలకని సంవత్సరానికొక్కసారే అద్దాన్ని ఇస్తారు. అది జనవరిలో సంక్రాంతికే వుచ్చేసుకున్నాడు. నడుస్తున్నది దీపావళి ముందు. మళ్లీ జనవరి వరకూ దాన్ని గురించి స్మరించడానికి లేదు. సైకిలు వుండడంవలన ఉద్యోగ నిర్వహణ సమర్థవంతంగా చేస్తాడని తనపై ఉద్యోగులు సర్టిఫై చేస్తే, సైకిలు కొనుక్కొందికని రెండువందల రూపాయలు అడ్వాన్సు ఇస్తారు. కైటభారి ఆ డబ్బు కూడా వాడేసుకున్నాడు. రెండు చక్రాల సైకిలు కొనలేదుకాని, రెండుకాళ్ల సైకిలు తానే ఆపేసుకొన్నాడు. ఈ కోతలన్నీ సేగా చేతకాచే జీతం తాంబాళం ఒకటింబాడా.

ఒక మిత్రశ్రీని అప్పిమ్మని అడగడానికి బయలుదేరాడు. సుమ్మం దిగగానే ఒక వింత తువు ఎదురైంది. గంగాభాగీరథీసమానురాలు. ఒకప్పుడు పిళ్ళేశ్వరుని స్మరించి, రెండు నిమిషాలు ఆగాడు.

చాలామందికి ఇదో మూఢవిశ్వాసం! బయలు దేరే వేళకి విధవావిడ ఎదురవడం అపశకునం! మరి అదే ఏ దౌర్భాగ్యపు మొహం కూడ్డంవల్ల ఇదుగో కోల్పోయినట్టు? ఆ దౌర్భాగ్యుడు కైటభారే కాకూడదు?—ఇంతకీ హిందూమహిళ వ్యవస్థలో విధవకు అత్యున్నత స్థానం కల్పించారు. పుణ్యస్త్రీ, మహాత్మురాలు అయిన స్త్రీకి కూడా అంత మహోన్నత స్థానం లేదు. ప్రజలు అజ్ఞానం చేత, పేరంటాలకు గాని, శుభకార్యాలకు గాని విరుతువును అడ్డుగుంచారు. మరి అడ్డుమమూలులైన పుణ్యస్త్రీచే అడ్డు నిస్తారు. దానిక్కారణ మేమంటే పుణ్యస్త్రీ మహిమ్మ మనకు సరాసరి గమక, పాక్షాత్తూ ఆ శ్రీమహాలక్ష్మిచేతనే అడ్డుపెట్టించినట్లు!—మరి గంగాభాగీరథీ మహామహులు అడ్డుపెంతరం వలన వచ్చేమేమిటో? భాగీరథీగంగ సమ్మల్మమస్మదవది కాదా? స్వస్వరూపవది కాదా? అనేకుకు భర్త లేడా? సకల చరాచర సృష్టికర్త అయిన పరబ్రహ్మవుడు అనేకు భర్త కాదా? లోకంలో ఎన్నో కుట్రలూ కుచ్చితాలూ చేసి పాప పంకిలమైన మానవులు, పరిరూపంలో వున్న తనయందు స్నానమాడితే అట్టి జన్మ పవిత్ర కొచ్చింది. మూడు సమర్పులా చిన్నవాడు సుస్వాసేమా ఒక ఆటబొమ్మకోసం పెనుగులాడినప్పుడు, నేను ఏ చెవులను లాగడం, నీ చెవి రంధ్రాలనుండి రక్తం స్రవించడం, నువ్వు భోరున ఏడుస్తూ—"సోదరా నా జాంకాలు విస్తేం చేశాయిరా వూడబెరికావు కదా" అని నన్ను నువ్వు మందలించడము, జ్ఞాపకం వుందా?

—బాల్యంలో ఏ సమర్పుల, తన జాంకాలు కరలి రక్తం స్రవించడంవల్ల, ఏడుస్తూ నన్ను మందలించిందో, ఆ సమర్పుల నేడు తన స్వహస్తాలతో, తన జాంకాలనే గ్రుచ్చివరగానికై విక్రయించమని ప్రేమతోఅందిస్తున్నది. ఇట్టి ఆదర్శవతి అయిన సమర్పుల నాకు అర్ధాంగి కావడం, నాకు భాగ్యేందిర లభ్యమయినట్టు కాదూ?" అంటూ అనందాశ్రువులతో సమర్పులను కౌగలించుకున్నాడు కైటభారి.

రచన:
శ్రీ బులుసు-జీ-ప్రకాష్

నర్వకల్మషాపహమయిన పవిత్రతను పరిరక్షించేస్తుంటే? గంగానదిలో స్నానం చేయలేనివారు, ఆచమన స్మరించినంతమాత్రాన్నే పాపాలను పరిహరించి వేస్తుందని వేదాలు, పురాణాలు, ఉపనిషత్తులు ఉద్ఘోషించలేదా? ప్రపంచ భారతావనిలో గల నదులన్నిటి కీర్తిని వర్ణించారు? భారతావనిలో గల సకల తీర్థాలలోను మునిగితే ఎంత పుణ్యం వస్తుందని భావిస్తామో, అట్ట పర్వతీర్థాల మధ్యమేకదా భాగీరథీ గంగ? "సర్వతీర్థమయీ గంగా" అని నుడువబడలేదూ?

"డబ్బు పాపిష్టిది" అని ఏ హిందువులు నిర్వచించారో, వారే మహాలక్ష్మి గొప్పదనుకుని, ఆమెకు ప్రతిష్ఠనొసంగి, శుభకార్యాలకు ఆహ్వానిస్తారు. మహాలక్ష్మిని ఆహ్వానించడమంటే, పాపిష్టిదాన్ని ఆహ్వానించడంకాదా?—మహాలక్ష్మిరూపమైన ధనాన్ని పాపిష్టిదాంతో ఉపమించినవారు, గంగాభాగీరథీని పాపిష్టిదాంతో ఉపమించ గలిగారా? పైగా పాపిష్టి వాళ్లనే పునీతుల్ని చేసే మహాపాపి అనా! కైటభారి అప్పుడుగుదామనుకొన్న మిత్రుని నింటికి , చేరాడు. అప్పడిగాడు. మిత్రుని సమాధానం లోకత్వం దాక్కొన్నమాట!

"నేనప్పుడే అనుకున్నాను. బయలుదేరే నప్పుడు విధవముండ కనబడ్డంతోనే ఇలా అనుకుతుందనుకున్నాను" అని వెనుక వేసుకుంటూ కైటభారి తిరుగుముఖం పట్టాడు.

ఎలాగో చితుకు చితుకుమంటూ ఇల్లు చేరాడు. గృహిణి అయిన సమర్పుల మొహం కూడ్డాడికి సిగ్గనేసింది.

"వాలాపోట్లకి తిరిగాను సమర్పులా ఎక్కడా అప్పు పుట్టలేదు. పొమకు టానిక్కు కొనలేకపోయాను" అన్నాడు గోడ్డాపు మొహం పెట్టి.

"పోనిండి. జరిగిందేదో జరిగిపోయింది. నా నవులకున్న జాంకాలు రెండూ అమ్మేయండి" అని జాంకాలు రెండూ వెనుక నుండి నిచ్చింది సమర్పుల.

కైటభారి స్తబ్ధుడైపోయాడు.

"మా అమ్మాయిని మీ కోడలుగా స్వీకరించండి అని ఎల్లప్పుడూ కాళ్లరిగి పోయేటట్టు కాబోయే అల్లుళ్ల ఇంటికి తిరుగుతున్న పెళ్లికుమార్తె తండ్రిని కలిసి—"నేను మీ అమ్మాయిని ప్రేమించాను. ఆమెను పెళ్లిచేసుకోదలిచాను. ముహూర్తం పెట్టండి పెళ్లి కొడుకు అంటే, మహాగారి గుండెలు దడదడ కొట్టుకోవూ?

ఇప్పుడు కైటభారి గుండెలు కూడా కన్యాదాతకు వలె దడదడ కొట్టుకున్నాయి. ఎప్పుడెప్పుడు తాను సమర్పుల నిలా అమ్మ దలచినట్టు అభివ్యక్తపరిస్తే అన గృహసీమ ఇండో—పాకిస్తాన్ కదనరంగం అవుతూండేదే కదా?

కైటభారి గుండెదడ భార్యలోకి వచ్చాక, తన బాల్యస్మృతి ఎందుకో జ్ఞాపకానికి వచ్చింది.

సమర్పుల, తాను ఆటలాడుకొంటున్న రోజు లవి. సమర్పుల ఒక బొమ్మను తెచ్చి, బొట్టూ కాటుకా పెట్టి, పీరకట్టి పెళ్లి కూతుర్ని చేసింది. కైటభారి, సమర్పుల పంకుపట్టుగలవాడు కావడంవల్ల, సమర్పుల చేసిన పెళ్లికూతురు బొమ్మ తవదని, చేతి లోంచి లాక్కోబోయాడు. తన బొమ్మను లాక్కుంటే సమర్పుల మాత్రం వూరుకుంటుందా? "ఇది నా బొమ్మ నువ్వివడివి లాక్కుందికి? నాన్నారితో చెప్తాను" అని చిగిరుబట్టింది బొమ్మను. "పిచికాడ వాడి! నువ్వు మా నాన్నతో చెబితే నేను మా నాన్నతో చెప్తలేనా?" అంటూ వెనుగులేడు కైటభారి. సమర్పుల చేతిలోంచి, బొమ్మ జారి క్రింద పడిపోయింది. ఇది సమర్పుల, కైటభారి—ఇద్దరూ గమనించలేదు. ఇద్దరి వెనుగులాట ఒకటి జట్టు ఒకరు పట్టుకోటం ఎలా వచ్చింది. అప్పుడే కైటభారి చేతులు మీద సమర్పుల చెవులకు తగిలి, జాంకాలు పీకినట్లయి చెవుల కున్న రంధ్రాలనుండి రక్తం స్రవించింది. సమర్పుల బావురుమని ఏడుస్తూ—"సోదరా! నా జాంకాలు నిస్తేం చేశాయిరా వూడబెరికావు కదా? కావిస్తే నా బొమ్మ తీసుకో" అంది.

"జాంకాలు తీసుకెళ్లలేదుకదే! మీనుటలా అరోపిస్తున్నావు?" అంది సమర్పుల. కైటభారి చిరునవ్వు నవ్వాడు.

"మీంకేమి సమర్పులా మన తిన్నబాట

కొత్త రైల్వేజోను మన రాష్ట్రానికి....

(రెండవ పేజీ తరువాయి)

రైళ్లను, గూడూరు జంక్షన్‌తోనూ, ఈ జోన్‌లో చేర్చకుండా లాగి పారెయ్యడంవల్ల మద్రాసునేవుకు 136 కిలోమీటర్లదూరాన ఒకగిరిగీసి, మనకు ఇవతలికి నెట్టిపారేసి, గూడూరు జంక్షన్‌కు దుర్భేద్యమైన దుర్గంగా నిర్మించుకొన్నట్లు అయింది. ఇలా అనడంలో నిరతిశయ అతిశయోక్తి లేదు.

మన రాష్ట్ర పారిశ్రామికాభివృద్ధికి విఘ్నం ఇతర రకమైన అనుకూలాలు కల్పించినా, "పారిశ్రామికులు రండోయ్" అని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎంత అహ్వానించినా, తయారుచేసిన వస్తువు అమ్ముకోవడానికీ, పరిశ్రమలకు అవసరమైన వస్తువులు తెచ్చుకోడానికి ఎగుమతి దిగుమతికొరకు మద్రాసురేవుకు రైల్వే రవాణా సౌకర్యాలు సంపూర్ణంగా, స్వతంత్రంగా 'సౌత్ సెంట్రల్ జోన్'కు లేవన్నారట్లా, పూర్వపు ఎం. ఎస్.-ఎం. రైల్వేను తిరిగి విభజించి ఈ 'జోన్'లో కలుపవన్నారట్లా, తమిళ్ రాష్ట్రమూ ప్రయోజనంలేదు. మద్రాస్ ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో లేదుకదా, ఎలాకలపరం? అంటూ రేమో. ఆ మాటకొస్తే, గూడూరూ గుంతకల్లూ మద్రాసు రాష్ట్రాలలో ఉన్నవేగా? రైల్వేలోన్లు అర్థికావసరాలదృష్ట్యా విర్పడాలి. అలా విర్పడతయి. అంతేకాని, రాష్ట్ర పరిహద్దుల్ద్వారా కాదు. ఇందులేనే, విశాఖరేవు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఉన్నప్పటికీ, అది ఉపయోగపడే రాయపూర్, బిలాయిల్ల, కలకత్తా మార్గాలు 'సౌత్ సెంట్రల్ జోన్'లో చేర్చబడేయి. అలాచేర్చండి అని నేను కోరడమూలేదు. ఇదే విధంగా, మద్రాస్ — బెంగుళూరు, మద్రాస్—రాయచూర్ మార్గాలకూ దక్షిణరైల్వేలో మిగతాప్రాంతానికీ నిజమైన అర్థికసంబంధము ఏమీలేదు. క్రొత్తగా సంబంధాలు సృష్టించుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు మరింతగా పిండి, పీల్చి పిప్పిచెయ్యడానికిమాత్రమే ఇవి ఉపయోగ పడతయి. వీటిద్వారా నెల్లూరు, రాయలసీమ (పిటోలోపాటు తూర్పు మైసూరురాష్ట్రము) తమిళ ప్రాంతానికి కేవలం వలసలుగా తయారయేయ్యూపాలు అమలుజరుగుతున్నయి. ఇంకా మరింతగావ్యూపాలు వస్తున్నవారు. బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యంలో వలసదేశాలు పొందిన ఆర్థిక బానిసత్వానికి నుంచిన బానిసత్వం తమిళప్రాంత నిర్వహణమువ్వంక్రింద ఆంధ్రప్రదేశ్ అనుభవిస్తున్నది. పూర్వపు ఎం. ఎస్. ఎం.రైల్వే లైన్లూ, వాటి ఉపమార్గాలూ, దక్షిణ రైల్వే జోన్‌లో ఉండడంవల్ల ఈ అన్యాయం జరుగుతున్నది.

తమిళప్రాంతానికి బ్రహ్మాండమైన ట్యూటికోరిన్‌రేవు నిర్మితమైంది. ఇదికాక, నాగపట్టం, కరైకాల్, కడలూరు, పుదుచ్చేరిరేవులు ఉన్నయి. ఇవన్నీ చక్కగా అందుబాటులో ఉన్నాయి. ఇంకా కావాలంటే పడమట కేరళతోపాటు ఉపయోగించుకోడానికి బ్రహ్మాండమైన కొచ్చిన్‌రేవు అతిదగ్గిర్లో అందుబాటులో ఉన్నది. (కేరళలో ఇంకా కతికోడు, మహి, టెల్లిచేరి రేవులు కూడా ఉన్నయి) మద్రాసు రేవు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కూ, అందులో ముఖ్యంగా నెల్లూరు, రాయలసీమలకూ, పొరుగునవరకు. తమిళప్రాంతానికి దీన్ని ఉపయోగించుకుంటేనే గాని పిలుపేవిస్తుంది చీపురువుల్ల అంత్రావా లేదు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని కాకినాడ, బందరు రేవుల అభివృద్ధి మన మనిషిమనుషుల తరలో కూడా రూపే అవకాశంలేదు. ప్రభుత్వానికి డబ్బులేదు, అప్పులపాలై ఉన్నది. ఉన్నడబ్బును గాని, పుట్టే అప్పునుగాని పలుకుబడిగలవారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు దక్కేయోగం కలుగనియ్యరు. మనుక మనకు మద్రాసురేవే శరణ్యం. "అన్యథా శరణమ్‌నాస్తి".

కనుక, మద్రాస్ పీపిల్స్‌పక్షం పరిపూర్ణపు అన్ని ఎం. ఎస్. ఎం. రైల్వేమార్గాలనూ 'సౌత్ సెంట్రల్‌జోన్' లో చేర్చడానికిగాను పై విషయాలన్నీ రైల్వేమంత్రివర్గానికీ, ప్రభుత్వానికీ నచ్చచెప్పి శ్రీ నారాయణన్‌గారూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వమూ, పార్లమెంటుసెంబర్లూ, మొదలైనవాళ్లు గట్టిప్రయత్నంచేసి, పరిస్థితులు ఇంకామురిగిపోయి విషమించకముందే విజయం సాధించడము అత్యవసరం. కావలిస్తే జోలాపూర్ డివిజనీసు ఈ 'జోన్'లోనుంచి తగ్గించ వచ్చును.

ఆర్థికము కీకీ మూడు క్రొత్త రైలులైన్లు

మన రాష్ట్రంలోని తెలంగాణాలో పారిశ్రామికంగా క్రొత్తగూడెం, పినిపూర్ (ప్రాంతాలు అభివృద్ధి కాతగినవి. ఈ ప్రాంతాలను అనుకొని ఉన్న మధ్యప్రదేశ్‌లోని బస్తర్ ప్రాంతము కూడా అభివృద్ధి కావలసిన ప్రాంతమే. తెలుగువారు విశేషంగా నివసిస్తున్న ఈ బస్తరు ప్రాంతము నిరంతర కాటపీడితము. ఇది మధ్యప్రదేశ్‌లో చిట్టచివరి మారుమూలను, రాజధాని అయిన భోపాల్‌కు దూరంగా నిరిడి పోరేసినట్లు ఉన్నది. ఇక్కడి అదివాసులు తెలుగువారితో వాషిపిన్నిపిత్యంగల కోయలు (గోండులు). వీరి కడగండ్లకు అలుపుటేంచి కన్నీరుపెట్టుకొని పాటుపడ్డ పీరుగంటి కాశీతియ చక్రవర్తుల వంశీయుడైన, మహారాజా భంజదేవ్ రెండుసంవత్సరాల క్రిందట దుర్మరణంపాలై నప్పటినుంచీ వారిబాధలన్నీ కిరెత్తే దిక్కుకూడా వారికి లేకుండా పోయింది. మన్య సమస్యద్దమైన తూర్పు గోదావరిజిల్లాను వదిలి వంలో పెట్టుకొని కూడా వీరు తిండికి బాధ పడడము భారతదేశానికీ, ముఖ్యంగా ఆంధ్రప్రదేశ్‌కూ లజ్జాకరము.

ఈ అన్నికారణాలచేతా, పటములో చూపిన మూడు క్రొత్త రైలుమార్గాలను ఈ ప్రాంతంలో నిర్మించడము అత్యవసరము. (1) కొత్తగూడెంనుంచి బిలా (బ్రాడ్‌గేజ్) (2) అర్మోరినుంచి కాకినాడ(మీటర్‌గేజ్) (3) పిరిపూర్‌నుంచి పై 1,2మార్గాలుకలిసే జంక్షన్‌కు (మీటర్‌గేజ్). వీటివల్ల కొత్తగూడెం, పిరిపూర్ ప్రాంతపు అర్థికాభివృద్ధికి పిలుపు నిర్వచనుంటుంది ఈ ప్రాంతపుబొగ్గుకూ, ఖనిజాలకూ విశ్వ, బస్తర్‌ప్రాంతపు ఉక్కు తోడ్పడుతుంది. బస్తరు, తూర్పుదాంద ప్రాంతపు అడవు పోతుంది. ఆ ప్రాంతమంతా అర్థికాభివృద్ధి సాధిస్తుంది. ఇంతేకాక ఈ ప్రాంతంతో రవాణా సౌన్నిహిత్యం లభించడంవల్ల, జబల్‌పూర్‌నుంచి కాకినాడకు సరాసరి మీటర్‌గేజ్ రైలుమార్గము ఈ విధంగా నిర్వచడమువల్ల, కాకినాడ ప్రాంతమునుకూడా తప్పనిసరిగా అభివృద్ధిపరుస్తుంది. ఈ రైలుమార్గాలకు విదేశీదూరకము అక్కర్లేదు సర్వే అంత కన్నా అక్కర్లేదు. తక్కువబడుతున్న ఇంజనీర్లకూ, సర్వేయర్లకూ పని దొరుకుతుంది. కనుక శ్రీ నారాయణన్‌గారు ప్రభుత్వానికి గట్టిగా సిఫారసుచెయ్యతగిన రెండవ ముఖ్య విషయము ఈ మూడు రైల్వేమార్గాల నిర్మాణము.

రైలుమేళాలు, బెజవాడ ఎక్స్‌ప్రెస్‌లు

'ఖరగపూర్ సెంట్రల్ రైలుజోన్' ప్రాంతీయులు పడుతున్న కొన్ని విపరీతమైన బాధలను వెంటనే తొలగించడము శ్రీ నారాయణన్‌గారి చేతిలో ఉన్నవని. వీటిలో మొదటిది ఏమిటంటే: ఈ జోన్‌లో గూడ్సురైళ్లూ, మెయిల్, ఎక్స్‌ప్రెస్‌రైళ్లూ ఇతరప్రాంతాలవారికోసము, వారి సుఖశౌకర్యాలే ప్రత్యేక లక్ష్యంగా పడుపడుతున్నయి. ఈ 'జోన్' ప్రాంతపు వర్తకుల యొక్క ప్రజల యొక్క సుఖశౌకర్యాలను కూడా లక్ష్యంగా పెట్టుకోడంగాని, వారి ఇబ్బందులను గమనించి సరిదిద్దడంగాని జరగడంలేదు. ఇందుచేత అంధ్రప్రదేశ్ ప్రాంతపుస్థితి 'గంధర్వ నగరం'లో నడిచిన స్థితి'కంటే కనాకష్టంగా ఉన్నది. పర్తకులుగోడు అలా ఉండగా ప్రయాణికులుగోడు మరీదుర్భరంగా ఉన్నది. రైళ్లలో నిల్చొనే స్థలం లభ్యంకాదు, కూర్చునే స్థలం అంతకన్నా దొరకదు, ఆసలు రైలులో చొరబడ డానికి వీలుఉంటేగా, తర్వాతసంగతి?

ఈ దుస్థితిని తొలగించడానికి బెజవాడ నుంచి (1) మద్రాసుకూ (2) ఢిల్లీకీ (3) కలకత్తాకూ (4) హైదరాబాదుకు రానూ, పోనూ ఎక్స్‌ప్రెస్‌రైళ్లు వెయ్యాలి. ఇందుకు గాను అవసరమైతే ఇప్పుడు మద్రాసుకుతగిలే కొన్ని ఎక్స్‌ప్రెస్‌రైళ్లను తగ్గించవచ్చు. ముమ్మందు బెజవాడనుంచి ఇంకా కొన్ని ఎక్స్‌ప్రెస్‌రైళ్లు (1) బొంబాయికి (2) బాల్టేర్, రాయపూర్‌లమీదుగా కాశీ (బెనారస్)కి (3) రేణిగుంటలకూ వెయ్యవలసి ఉంటుంది.

బందరు—బెజవాడ రైళ్లు నడవబడుతున్న తీరు నవలిత్తి పెంపకం సాయితగా ఉన్నది. ఇందువల్ల రైలువారికి నష్టమూ, ప్రజలకు కష్టమూ కలుగుతున్నాయి. ఈ రైలులో లోపాలు ఇటు నాలుగు ఎక్స్‌ప్రెస్‌రైళ్లూ అటు నాలుగు ఎక్స్‌ప్రెస్‌రైళ్లూ గంటన్నర లేక 2 గంటలలో నోళ్లేవి ఏర్పాటుచెయ్యడమూ, కన్సెషన్ రిటరన్ టిక్కట్లు ప్రవేశపెట్టడమూ తక్షణం చేయతగినవనులు. పై చెప్పిన 1, 2, 4 ఎక్స్‌ప్రెస్‌రైళ్లను బందరువరకూ నడిపిస్తే సరిపోతుందేమో అలోచించవచ్చును

ఈ రైలువాళ్లు ప్రజలను పెడుతున్న ఇంకొకబాధ ఏమిటంటే, బంకర్సులో ఒక రైలుకూ, ఒక రైలుకూ వేళలో సంబంధం లేకుండా చెయ్యడము. ఇందువల్ల ప్రయాణికులు—స్త్రీలూ, పిల్లలూ మరీ—జేవుడా అంటూ పడిగాపులుపడి కూర్చోవలసినస్తున్నది. ఇంత అసౌకర్యతకూ వేళలను నిర్ణయించే బుద్ధి కుశలులను ఏ బ్రహ్మదేవుడు సృష్టించాడో తెలియదు. ఇరవై కాలజాలకల్ల ఇలాంటి నిర్ణయాలు తప్పనిసరి అయితే, ఆ కాలజాలసురద్వారవరిగాని, ఆ పాపం అంతా ప్రజల నెత్తిన పలిమి వారిని యాతనలకు గురిచేయడము క్రూరము, అయోగ్యము అని అధికారులు గుర్తించాలి.

ఇదంటే విషయాలలో ఒకగమ్మత్తు జరుగుతున్నది. రైలుబళ్లకు ఇష్టంవచ్చిన వాళ్లతో 'ట్రైంటేబిల్ కమిటీలు'అని, 'స్టేషన్ కమిటీలు' అని ఇంకేవో కమిటీలని పెట్టి, "వాళ్లనుసంప్రదించాము, అంగీకరించారు" అంటారు. వీటిలో జరిగేది కేవలం నాటకము లని, రైల్వేవాళ్ల నిరంకుశత్వాన్నీ, నిర్లక్ష్యాన్నీ కప్పిపుచ్చడానికిమాత్రమే ఈ కమిటీలు ముఖ్యంగా ఉపయోగపడుతున్నాయని స్పష్టంగా ముద్రపడే ఇదివరుస్తున్నది. ఈ కమిటీలను తోసేసి, ప్రజల యొక్క నోటు అని పలియక ప్రజలు పరిరక్షణకు తొలగించడమువసంసరం.

పరిగిన అన్యాయాలూ, జరుగుతున్న అన్యాయాలూ ప్రజలు తెలుసుకొని, తుడిచేయనాని, ఈ వ్యాసంలో చూపించిన న్యాయాలన్నీ పంచి దించడానికి మన నాయకులు పూనుకోవాలి. ఒకరోజు అన్యాయాలేమో? పరిస్థితి చూచిన ప్రజాప్రతినిధులకూ, మిషంగానూ తలయాడు అవుతున్నది.

నేటి రైతాంగం

అందరికీ ఉపయోగపడే అరటి

వ్యవసాయం ఎక్కువ సస్యోత్పత్తిచేస్తే ఫలితాలన్నీ చెప్పుకోతగ్గది అరటిపండు. పైగా పండించడం తేలిక. చౌకగా పేద, పాడలకు అందిస్తవచ్చు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ముఖ్యంగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ఖండవల్లి, ముక్కామల ప్రాంతములందుమా, తూర్పుగోదావరి జిల్లా కోనసీమలో అంబాజీపేట, నరేంద్రపురం, ఇనుకపూడి ప్రాంతాల్లోనూ, తెలంగాణాలో అక్కడక్కడ అరటి వ్యాపార పరిధిలో సాగు చేయబడుచున్నది.

రకాలు

కూరకు పనికివచ్చే పచ్చికాయ రకాల్లో బొంతఅరటి అన్నిటికన్న పేరెత్తుకగన్నది. ఇక పండ్ల విషయంలో చాలా రకాలున్నాయి. ఎక్కువ సంఖ్యలో పండ్లు, పెద్దహస్తాలు, నిడుపాటి గెలలు చేయడంలో కదళీర చెక్కరకేళి రకం ప్రసిద్ధి పొందింది. రైలులోనూ, లారీలోనూ దూర ప్రాంతాలు ఎగుమతి చేయడానికి కూడ వీలగ కర్పూర చెక్కరకేళి తట్టుకుంటుంది. ఉత్తర సర్కారు జిల్లాలలో ముఖ్యంగా కొనసీమలో పండే 'తెల్లచక్కరకేళి' మంచి పరిమళానిచ్చు ఉత్తమజాతి అరటి పండుగా ప్రసిద్ధిగాన్నించు కున్నది. అయితే దూర ప్రాంతాలకు ఎగుమతి విషయం దీనిని గురించి యోక్కువ శ్రద్ధ అవసరం. ఇంకా అమృతపాణి (రస్తాళి), నానుపకేళి (పచ్చఅరటి), బూడిదబొంత, ఎర్ర రక్కరకేళి ఇంకా ఎన్నోరకాలు రైతుల కమతాల్లో పాడకలో ఉన్నాయి.

అరటిసాగు

అరటికి నేలలో లేమ నిలవివుండే ప్రాంతాలయితే క్షేమం. వాతావరణం పొడిగా వుంటే మరీ ప్రశస్తం. గోదావరి, కృష్ణా నదుల తీర ప్రాంతాల్లో పండలి మన్ను వుండడం వల్ల అరటితోటలు బాగుగ పెరుగుతాయి. గడపకొడి నేలలయినప్పుడు మంచి ఎరువు, నీటి వసరు వుండాలి. పొటిమన్ను నేలల్లో అరటిమొక్క బాగుగా పెరుగుతుంది—పైగా భారీగెలలు కూడా వేస్తుంది. అరటికి విత్తనం పీలకలు నాటటం ద్వారానే. అందులో నూదపిలకలయితే మరీ ప్రశస్తం. అల్లిపీలకలని కూడా వుంటాయి, శిలకట్టు (దీకందురు—పిల్లపిలి), తొలకరి (మాతై) తరుణం పాతడానికి మంచిది. ఇవి పాతటానికి సనికిరావు. ఎకరానికి దాదాపు యెనిమిదివందల నుండి వెయ్యి పీలకలవరకూ నాటవచ్చును. దేశవాళీ పద్ధతిలో దూరదూరంగా నాలుగయిదు గజాలకొక పాదు చొప్పున పెడతారు. కంసేసీ పద్ధతిని నాటేటప్పుడు రెండు గజాలో లోపున కొకపాదు చొప్పున పాతుతారు. అరటికి నీటివసరుంటే అమ్మోనియా, యూరియా వంటి నైట్రోజన్ ఎరువులు, సూపరు, పొటాషు అందిస్తే పంచి దిగుబడి నిస్తాయి. అరటి నేల పొరాన్ని పీల్చేసేవంట. ఏడాదికి ఎకరం నేలనుండి (అరటి పేపన) సుమారు అయిదువందల పౌనుల నైట్రోజన్, సూట ఇరవయిఅయిదుపౌనుల పొస్పరస, వెయ్యి పౌనులకు పైగా పొటాషును పీల్చేస్తుంది. ఇంతంత రాశుల్లోనూ ఆయా రసాయనిక ఎరువుల నేలకు అందచేయక పోతే ఆ నేల బీడనేం అయిపోతుంది. వంట దిగుబడి హెచ్చాలంటే భ్వాసరం తగిలింపాలి. అన్నిటికన్న పంచిది ఎకరానికి ఇరవయిబళ్ల బాగా చీకిన పశువుల పెంట. ఇలా బలంచేసిన నేలలో పాతిన అరటిమొక్క ఎదుగుతుండగా మొక్క ఒక్కంటికి సుమారు డెబ్బయి గ్రాములు అమ్మోనియమ్ సల్ఫేట్, సూపరు గ్రాములు సూపరు వేస్తే, మంచిదని సూపరు కోటులో జరిపిన పరిశోధనలు బట్టి తెల్లన్నున్నది. అమ్మోనియాకు బదులుగా చేరు శెనగ పిండినిగాని పురేదలుసా సూపెండినిగాని వాడవచ్చును. పెద్దగెలలు వేయాలంటే పందిపెంట అరటికి క్షేమం. తోట్ల పదుకు చేయు తోట బయట పురికిశీరు సేంద్రియ ద్రవంలో మున్నం పుంచుటవల్ల అది అరటికి మంచి ఐలం చేస్తుందని అనుభవజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు. అరటితోటలు కలుపు లేకుండ నిట్టిటకున్నపుడు గొప్పు త్రవ్వి బాగు చేయుట అవసరం.

కార్తీక మాసంలో తూర్పుకోస్తాలో గాలి రుపిసులు రావడం పరిపాటి. అరటి మొదలు అంత బలమైనది కాకపోవడంవల్ల తల బరువుగా వుండడంవల్ల గాలికి పడిపోవడం కద్దు. ఇలా చెట్టు పడిపోకుండా గెలలగ్రింద వాటికి కత్తెరకాళ్లుగా రెండేసి వెదురుగెడలను తోటు పెడతారు.

తోట వాటిన పదకొండు మాసాలకు గెలలు కొట్టుకు వస్తాయి. కొన్ని తోటలు అంతకంటె ముందుగనే గెలలనిస్తాయి.

కంసేసీ పద్ధతిని వేసిన అరటి తోట్ల సాధారణంగా మూడేళ్లు వుంచుతారు. ఆ తరువాత ఆ నేలలో పరిసాగు మూడేళ్ల పాటుచేస్తేపల్లి నేలవస్తువ చేసుకుంటుంది.

అరటిని మిగతా పంటలతో కలిపి కలుపు పంటలుగా పండించడం కూడ రైతాంగంలో అలవాటు. నిమ్మజాతి తోట పెంచుచున్న సమయం కొన్ని వత్సరాలలో అంటే మ్మలోట పెరిగేసరికి ఆ తోటలో అరటిని పెంచి పై ఆదాయం పొందుట సిద్ధాంతం. అరటి తోటలో అనాస పీలకలు పాతి పైరాబడిని పొందడం కూడ సాధ్యం.

అరటిని ప్రత్యేక పంటగా పండించడం జరుగుటానికిగాను కన్నుల గోదావరిజిల్లా కొవ్వూరులో ఒక పరిశోధన కేంద్రం పనిచేస్తున్నది. రకాలు, సాగులో బాగులు పంట పిలకలు అన్నవి మన అరటికి పట్టే అనుస్థానమాలను పరిశీలించ అవుతున్నది.